

Instytut Pamięci Narodowej - Wrocław

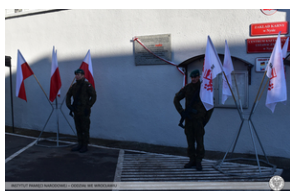
<https://wroclaw.ipn.gov.pl/wro/aktualnosci/156653,Odsloniecie-tablic-upamietniajacych-osoby-internowane-i-represjonowane-w-stanie-.html>
23.04.2024, 19:01

Odsłonięcie tablic upamiętniających osoby internowane i represjonowane w stanie wojennym - Nysa, Opole, Świdnica, Strzelce Opolskie 12-14 grudnia 2021

W Nysie, Opolu, Świdnicy i Strzelcach Opolskich odsłoniliśmy tablice upamiętniające działaczy NSZZ „Solidarność” i innych organizacji opozycyjnych, poddanych represjom w trakcie stanu wojennego. Tablice zawisły na murach więzień i aresztów, w których przebywali internowani w grudniu 1981 r.

12 grudnia 2021 - Nysa

Głównym punktem programu nyskich uroczystości było odsłonięcie tablicy pamiątkowej umieszczonej na murze Zakładu Karnego w Nysie. Wśród przybyłych były osoby, które osobiście doświadczyły represji w stanie wojennym, m.in. Elżbieta Duczkowska i Bolesław Kostrzyzna. Instytut Pamięci Narodowej Oddział we Wrocławiu reprezentowała delegacja na czele z p.o. dyrektorem Pawłem Rozdżestwieńskim, który odczytał specjalny list skierowany do zgromadzonych od prezesa IPN dr. Karola Nawrockiego. W gronie gości znaleźli się m.in. wiceminister sprawiedliwości Michał Woś, przewodniczący NSZZ „Solidarność” regionu Śląska Opolskiego w Nysie Henryk Szewczuk i burmistrz Nysy Kordian Kolbiarz.

Odsłonięcie tablicy upamiętniającej działaczy antykomunistycznych - Nysa, 12 grudnia 2021

Odsłonięcie tablicy upamiętniającej działaczy antykomunistycznych - Nysa, 12 grudnia 2021

Odsłonięcie tablicy upamiętniającej działaczy antykomunistycznych - Nysa, 12 grudnia 2021

Odsłonięcie tablicy upamiętniającej działaczy antykomunistycznych - Nysa, 12 grudnia 2021

Odsłonięcie tablicy upamiętniającej działaczy antykomunistycznych - Nysa, 12 grudnia 2021

Odsłonięcie tablicy upamiętniającej działaczy antykomunistycznych - Nysa, 12 grudnia 2021

Odsłonięcie tablicy upamiętniającej działaczy antykomunistycznych - Nysa, 12 grudnia 2021

Odsłonięcie tablicy upamiętniającej działaczy antykomunistycznych - Nysa, 12 grudnia 2021

Odsłonięcie tablicy upamiętniającej działaczy antykomunistycznych - Nysa, 12 grudnia 2021

Odsłonięcie tablicy upamiętniającej działaczy antykomunistycznych - Nysa, 12 grudnia 2021

Odsłonięcie tablicy upamiętniającej działaczy antykomunistycznych - Nysa, 12 grudnia 2021

Odsłonięcie tablicy upamiętniającej działaczy antykomunistycznych - Nysa, 12 grudnia 2021

13 grudnia 2021 - Opole

13 grudnia, w dniu 40. rocznicy wprowadzenia stanu wojennego, odsłoniliśmy tablicę na murze Aresztu Śledczego w Opolu. Był to jeden z 52 ośrodków odosobnienia, gdzie przetrzymywano działaczy opozycji. W styczniu 1982 roku ośrodek zlikwidowano. Internowanych przewieziono do Nysy i Kamiennej Góry, a kobiety do ośrodka w Gołdapi. Na czele reprezentacji IPN stanęli naczelnik Oddziałowego Biura Upamiętniania Walk i Męczeństwa IPN we Wrocławiu Wojciech Trębacz oraz naczelnik opolskiej delegatury IPN Renata Wojciechowska.

Odsłonięcie tablicy upamiętniającej działaczy antykomunistycznych - Opole, 13 grudnia 2021

Odsłonięcie tablicy upamiętniającej działaczy antykomunistycznych - Opole, 13 grudnia 2021

Odsłonięcie tablicy upamiętniającej działaczy antykomunistycznych - Opole, 13 grudnia 2021

Odsłonięcie tablicy upamiętniającej działaczy antykomunistycznych - Opole, 13 grudnia 2021

Odsłonięcie tablicy upamiętniającej działaczy antykomunistycznych - Opole, 13 grudnia 2021

Odsłonięcie tablicy upamiętniającej działaczy antykomunistycznych - Opole, 13 grudnia 2021

Odsłonięcie tablicy
upamiętniającej
działaczy
antykomunistycznych -
Opole, 13 grudnia 2021

13 grudnia 2021 - Świdnica

Następnie udaliśmy się do Świdnicy, gdzie odsłoniliśmy kolejną tablicę na murach tamtejszego Aresztu Śledczego. To tu po wprowadzeniu stanu wojennego w grudniu 1981 r. trafiło ponad 80 internowanych. Większość z nich została 7 i 8 stycznia 1982 r. przewieziona do Ośrodka Odosobnienia w Kamiennej Górze. Wśród przybyłych gości byli m.in. wicewojewoda dolnośląski Bogusław Szpytma, wiceminister klimatu i środowiska Ireneusz Zyska oraz biskup świdnicki Marek Mendyk. Szczególnymi gośćmi wydarzenia byli internowani, wśród nich m.in. Marek Kowalski oraz Bolesław Marciniszyn

Wicewojewoda w swoim przemówieniu zaznaczył, że w prawdzie o przeszłości leży nasza przyszłość. Ireneusz Zyska zaznaczył, że dzisiejsze spotkanie ma służyć oddaniu hołdu i uhonorowaniu tych, którzy cierpieli oraz mieli odwagę stanąć do walki z reżimem komunistycznym. Biskup Marek Mendyk poświęcając tablicę zaapelował o pamięć o tych najmniejszych, dzieciach uwięzionych ludzi, którzy tracili ojców i matki.

Odsłonięcie tablicy
upamiętniającej
działaczy
antykomunistycznych -
Świdnica, 13 grudnia
2021

Odsłonięcie tablicy
upamiętniającej
działaczy
antykomunistycznych -
Świdnica, 13 grudnia
2021

Odsłonięcie tablicy
upamiętniającej
działaczy
antykomunistycznych -
Świdnica, 13 grudnia
2021

Odsłonięcie tablicy
upamiętniającej
działaczy
antykomunistycznych -
Świdnica, 13 grudnia
2021

Odsłonięcie tablicy
upamiętniającej
działaczy
antykomunistycznych -
Świdnica, 13 grudnia
2021

Odsłonięcie tablicy
upamiętniającej
działaczy
antykomunistycznych -
Świdnica, 13 grudnia
2021

Odsłonięcie tablicy upamiętniającej działaczy antykomunistycznych - Świdnica, 13 grudnia 2021

Odsłonięcie tablicy upamiętniającej działaczy antykomunistycznych - Świdnica, 13 grudnia 2021

Odsłonięcie tablicy upamiętniającej działaczy antykomunistycznych - Świdnica, 13 grudnia 2021

14 grudnia 2021 - Strzelce Opolskie

14 grudnia na murze Aresztu Śledczego w Strzelcach Opolskich odsłoniliśmy ostatnią z czterech tablic. Ośrodek odosobnienia w Strzelcach Opolskich wyróżniał się na tle innych nie tylko trudnymi warunkami egzystencji opozycjonistów, ale również miał opinię surowego. Wyjątkowość tego miejsca polegała także na tym, że umieszczano tu najbardziej zbuntowanych opozycjonistów, m.in. uczestników zamieszek w Ośrodku Odosobnienia w Nysie. Ostatnich 113 osadzonych, ze względu na złe warunki bytowe w więzieniu, wywieziono 19 marca 1982 r. do obozów w Uhercach Mineralnych i Nowym Łupkowie w Bieszczadach. Swoją obecnością uświetnili wydarzenie m.in. burmistrz Strzelec Opolskich Tadeusz Goc i starosta strzelecki Józef Swaczyna.

Odsłonięcie tablicy upamiętniającej działaczy antykomunistycznych - Strzelce Opolskie, 14 grudnia 2021

Odsłonięcie tablicy upamiętniającej działaczy antykomunistycznych - Strzelce Opolskie, 14 grudnia 2021

Odsłonięcie tablicy upamiętniającej działaczy antykomunistycznych - Strzelce Opolskie, 14 grudnia 2021

Odsłonięcie tablicy upamiętniającej działaczy antykomunistycznych - Strzelce Opolskie, 14 grudnia 2021

Odsłonięcie tablicy upamiętniającej działaczy antykomunistycznych - Strzelce Opolskie, 14 grudnia 2021

Odsłonięcie tablicy upamiętniającej działaczy antykomunistycznych - Strzelce Opolskie, 14 grudnia 2021

Odsłonięcie tablicy upamiętniającej działaczy antykomunistycznych - Strzelce Opolskie, 14 grudnia 2021

Odsłonięcie tablicy upamiętniającej działaczy antykomunistycznych - Strzelce Opolskie, 14 grudnia 2021

Odsłonięcie tablicy upamiętniającej działaczy antykomunistycznych - Strzelce Opolskie, 14 grudnia 2021

Naczelnik Oddziałowego Biura Upamiętniania Walk i Męczeństwa IPN we Wrocławiu Wojciech Trębacz odsłaniając tablice podkreślał, że poprzez nie chcemy zapewnić odpowiednią pamięć o ludziach i miejscach. Mają one oddać skromny ale wymowny i symboliczny hołd. Należy zaznaczyć, że wszystkie miejsca odosobnienia, które otrzymały tablicę łączy fakt, że osadzeni byli przetrzymywani w skrajnie złych warunkach. Normą były przepełnione cele, bardzo złej jakości jedzenie czy brak bieżącej wody.

Szczególne podziękowania należą się funkcjonariuszom Służby Więziennej, którzy bardzo chętnie współpracowali z wrocławskim oddziałem Instytutu Pamięci Narodowej. Należy tu wymieść dyrektora Okręgu Służby Więziennej w Opolu płk. Artura Koczerbę oraz dyrektora Aresztu Śledczego w Świdnicy ppłk. Bartłomieja Lenartowicza. Ich pomoc była kluczowa w sprawnym przeprowadzeniu inicjatywy.

Wszystkie cztery tablice są wykonane z szarego granitu. W górnej części znajdują cytaty z kazania bł. ks. Jerzego Popiełuszki wygłoszonego podczas Mszy św. za Ojczyznę 31 października 1982 r. w warszawskim kościele pw. św. Stanisława Kostki:

„Aby pozostać człowiekiem wolnym duchowo, trzeba żyć w prawdzie. [...] Człowiek, który daje świadectwo prawdzie, jest człowiekiem wolnym nawet w warunkach zewnętrznego zniewolenia, nawet w obozie czy więzieniu”.

W dalszej części tekst oddaje hołd działaczom NZSS „Solidarność” oraz innych organizacji niepodległościowych i opozycyjnych, którzy byli przetrzymywani w miejscach odosobnienia.